

Raadsinformatiebrief

RIB nummer 2023 189
collegevergadering d.d. 28 november 2023
programma Welvarend Venlo
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 107320
team RGWBET
steller L.H.W.H. Peters
telefoonnummer +31 77 3596750
e-mail l.peters@venlo.nl
datum 15 november 2023
bijlage(n) 1
datum verzonden

30 NOV. 2023

Onderwerp

Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO-MIRT) 2023

Kennisnemen van

Kennisnemen van de resultaten van de bestuurlijke overleggen over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport Zuid-Nederland en Goederencorridors van 9 november 2023.

Aanleiding van

Op 9 november 2023 hebben de jaarlijkse bestuurlijke overleggen van de regio met de Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Binnenlandse Zaken (BZK) plaatsgevonden over het MIRT Zuid-Nederland én MIRT-Goederenvervoercorridors. De ministeries van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) waren ambtelijk vertegenwoordigd.

De regio Limburg was hierbij vertegenwoordigd door gedeputeerden Kuntzelaers en Theuns van de Provincie Limburg en wethouders Mackus van Maastricht (MIRT Z-Nederland) en Pollux van Venlo (MIRT Goederenvervoercorridors).

Vanwege de demissionaire status van het kabinet is het BO MIRT ditmaal meer een 'open gesprek' geweest. Toch zijn op een selectief aantal onderwerpen concrete afspraken gemaakt.

Voor Venlo waren de volgende items relevant:

- SmartwayZ.NL / A67;
- Mobiliteitstransitie;
- Maaslijn;
- A73 knooppunt Zaarderheiken;
- Woon- en leefbaarheidsopgave Limburg;
- Basisnet Spoor;
- Spoorknooppunt Venlo (Venlo Integraal Toekomstvast);
- Realisatiepact Venlo;
- 24/7-bediening Maasroute;
- Baarlo – Hout Blerick.

Kernboodschap

Insteek van het BO MIRT Zuid-Nederland en het BO MIRT-Goederenvervoercorridors is het monitoren van afspraken met het Rijk. En daar waar nodig het aanscherpen c.q. aanvullen van de gezamenlijke opgaven op het gebied van de hoofdinfrastructuur (weg, water, rail en buisleiding), economische toppositie van (Greenport) Venlo, hoogwaterbescherming en de woningbouw- en herstructureringsopgaven die bepalend zijn om een aantrekkelijke stad te blijven om in te wonen, te leven en te werken.

De voor Venlo relevante punten zijn hieronder weergegeven. Voor verdere info verwijzen we u naar de Tweede Kamerbrief van 13 november 2023.

SmartwayZ.NL / A67

De Programmaraad SmartwayZ.NL heeft op 5 oktober 2023 het proces van heroriëntatie afgerond. Het Rijk en regio bevestigen dat SmartwayZ.NL de integrale tafel is voor het strategisch gesprek over bereikbaarheid in Zuid-Nederland. SmartwayZ.NL werkt aan een multimodale agenda en een nieuw werkprogramma 2024-2027. Het streven is om tijdens het BO MIRT van 2024 beslissingen te nemen over een adaptief ontwikkelpad (inclusief eerste maatregelen).

Door een opeenstapeling van financiële problematiek, stikstofproblematiek en personele krapte bij Rijkswaterstaat is het Ministerie van IenW genoodzaakt tot een herprioritering en het schuiven van middelen. Hierdoor zijn in Nederland meerdere projecten gepauzeerd. Ook de verbreding van de A67 tussen Leenderheide en Geldrop is stilgelegd.

Mobiliteitstransitie

Het Ministerie van IenW heeft de uitbreiding van de hoofdinfrastructuur 'on hold' gezet vanwege stikstofproblemen. De hoofdinfrastructuurprojecten blijven wel op de MIRT-projectenlijst staan, en worden op een later moment weer 'ontdooit'. De budgetten zijn wel her-geprogrammeerd naar Beheer en Onderhoud. Omdat de aanlegprojecten zijn stopgezet heeft de regio extra aandacht gevraagd voor:

- toenemende behoefte aan investeringen in het fietsnetwerk;
- fiscale maatregelen;
- tijdig meenemen van de regio bij keuzes over het spoor;
- vasthouden aan de ambities zoals opgenomen in de Toekomst Visie OV 2040;
- continu verbinding leggen met de impact op het totale mobiliteitssysteem (weg, water en spoor).

Maaslijn

ProRail heeft de werkzaamheden voor elektrificatie en gedeeltelijke spoorverdubbeling op 3 oktober 2023 gegund aan een aannemer. Daarvoor hebben het Ministerie van IenW en de Provincie Limburg beide extra middelen vrijgemaakt.

Raadsinformatiebrief

Provinciale Staten van Limburg hebben een motie aangenomen waarin zij aangeven dat de maximale financiële draagkracht van de regio is bereikt. Ze roepen het Ministerie van IenW op om het project over te nemen en alle eventuele meerkosten te dragen. Beide partijen werken nu een voorstel uit voor eind 2023.

A73 knooppunt Zaarderheiken

Ondanks de herprioritering van het Ministerie van IenW van de aanleg-projecten is er voor knooppunt Zaarderheiken perspectief. De voortgang hiervan hangt af van de beschikbare stikstofruimte én de beschikbare (mens)capaciteit bij Rijkswaterstaat. De Provincie heeft er bij het Rijk op aangedrongen om het project in te plannen in de programmering. Hierover komt zo snel mogelijk en in ieder geval vóór het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving van voorjaar 2024 uitsluitel. Venlo en de Provincie ondersteunen waar mogelijk het Rijk om de gewenste maatregelen zo snel mogelijk tot uitvoering te brengen.

Woon- en leefbaarheidsopgave Limburg

Tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving van 2022 heeft de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) de Provincie Limburg uitgenodigd om met een Woningbouwvoorstel te komen. Deze afspraak is vastgelegd in de Woondeal Limburg.

Rijk en regio hebben bij het BO-MIRT de procesafspraken gemaakt om samen de mogelijkheden van een Grootschalige Woningbouw Locatie Limburg rondom de OV knooppunten (IC) te onderzoeken en uit te werken. De uitkomsten worden besproken tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving 2024 en er wordt bepaald hoe deze in te bedden in het Ruimtelijk Arrangement en het traject herijking Woondeals.

Basisnet Spoor

Er is gesproken over de spanning tussen de opgave van binnenstedelijk bouwen en wonen in de spoorzones enerzijds en het gebruik van het spoor voor goederenvervoer en specifiek voor het vervoer van gevaarlijke stoffen anderzijds. Afgesproken is om het Platform Spoorgoederenvervoer onder leiding van Johan Remkes te vragen hoe wij vanuit de brede welvaartbenadering een balans kunnen brengen tussen spoorgoederenvervoer, veiligheid en verstedelijking. Venlo maakt deel uit van het Platform Spoorgoederenvervoer.

De Provincie Limburg heeft aangegeven dat wij het vanuit integraliteit (duurzaamheid, modal split, veiligheid, etc.) belangrijk vinden om samen op te trekken wat betreft de Delta Rhine Corridor. De regio heeft het Rijk uitgenodigd om met het bedrijfsleven in gesprek te gaan over hun bijdrage aan de energietransitie en 'modal shift'.

Spoorknooppunt Venlo (Venlo Integraal Toekomstvast)

Spoorknooppunt Venlo vervult voor goederen- en personenvervoer een belangrijke rol in de ambities van Nederland en de EU op het gebied van duurzame mobiliteit. Hiervoor heeft ProRail in 2022/2023 de studie 'Venlo Integraal Toekomstvast' uitgevoerd. Er is een heel pakket aan spoormaatsregelen nodig om het knooppunt toekomstbestendig te maken. De benodigde

Raadsinformatiebrief

maatregelen overstijgen de op dit moment beschikbare financiële middelen vergaand. De definitieve rapportage is gepland voor begin 2024.

Om inhoud te geven aan Toekomstvast Spoor Zuidoost-Nederland wordt voor Venlo een adaptief ontwikkelpad voorzien. Hierbij geeft het Ministerie van IenW nu prioriteit aan twee maatregelen:

- Perronverlenging voor de IC Eindhoven-Düsseldorf (2026);
- Vervanging van de spanningssluis (2028).

Voor de financiering hiervan zijn al eerder in BO MIRT-verband afspraken gemaakt.

De 740 m-lange wachtsporen op het emplacement worden gerealiseerd op een nog nader te bepalen datum.

Verder wordt ook vanuit de logistieke ambities een Realisatiepact (1e tranche) opgesteld (zie Realisatiepact Venlo) en zoekt Venlo naar de synergie tussen een stedelijke verdichting rondom het station in relatie tot de emplacement-functies en –ontwikkelingen (zie Woon- en leefbaarheidsopgave Limburg).

Realisatiepact Venlo

Het Rijk en de regio hebben in 2023 samen het Realisatiepact Venlo opgesteld. Dit document richt zich op het (in samenhang in inhoud en tijd) realiseren van een viertal projecten. Deze zorgen ervoor dat knooppunt Venlo haar belangrijke functie voor de Goederencorridors uit kan (blijven) oefenen:

- Studie naar de ontwikkelkansen en no-regret-mogelijkheden voor het spoorgoederenvervoer op de as Gekkengraaf-Blerick-Venlo;
- ‘Versnellingsaanpak (natte) bedrijventerreinen’ voor herstructurering, ontwikkeling en verduurzaming van het gehele havengebied opstellen.
- Onderzoek naar de locaties en (rand)voorwaarden van clean en local energy hubs;
- Aanhaken op landelijke initiatieven en pilots op het vlak van digitalisering en monitoring van binnenhavens, spoor en logistiek van/naar Greenports (vers-logistiek).

Om bovenstaand Realisatiepact Venlo op te pakken hebben Rijk, Provincie en Venlo het streven afgesproken om € 2 mln (50% Rijk en 50% regio) vrij te maken voor de periode 2024-2027. Als eerste stap daarin investeren Rijk en regio (Provincie Limburg en Venlo) een bedrag van € 980.000. Op een later moment worden (afhankelijk van de voortgang) afspraken gemaakt over de resterende € 1.020.000.

24/7-bediening Maasroute

Tijdens het BO MIRT 2013 hebben het Rijk en de provincies Limburg en Brabant budget vrijgemaakt om de sluizen en bruggen over de Maas en de Brabantse kanalen gedurende 10 jaar 7x24 uur te bedienen. In 2022/2023 is de regeling geëvalueerd.

Het Rijk, regio en het bedrijfsleven stellen vóór 1 mei 2024 een vervolg op voor de nachtelijke weekendbediening (welke vaarweg, in welke mate en wie financiert wat). Het Ministerie van IenW financiert de kosten van het continueren van de 24/7-bediening in 2024.

Raadsinformatiebrief

Baarlo – Hout-Blerick

Op 13 juni 2023 is het Programma Baarlo – Hout-Blerick vastgesteld. Met dit besluit en de ondertekening van de bijbehorende bestuursovereenkomst is dit gecombineerde Hoogwaterbeschermingsprogramma en MIRT-project officieel overgegaan naar de planning- en studiefase. Hiervoor is een taakstellend budget van € 35 mln vastgelegd. Het projectbesluit volgt naar verwachting in 2026.

Communicatie

Elk dossier kent zijn eigen communicatie. Naast het inhoudelijke aspect van communicatie, zijn de lobby activiteiten richting relevante partners in Maastricht, Den Haag en Europa (Duitsland, maar ook Brussel) van groot belang en daar wordt zorgvuldig naar gekeken.

Vervolgprocedure raad

Alle dossiers kennen een aparte planning. Over de strategische infradossiers zult u in december 2023/januari 2024 nader geïnformeerd worden met een geactualiseerde raadsinformatiebrief en het daaraan gekoppelde overleg met uw raad.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

Bijlagen

1. Factsheet BO-MIRT 2023

de burgemeester

Antoin Scholten